

การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้เชิงรุก เรื่อง ทวีปยุโรปในสถานการณ์ปัจจุบัน
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนวัดไร่ขิงวิทยา อำเภอสามพราน
จังหวัดนครปฐม

Development of Active Learning Outcomes on Current Situation of Europe of
Students of Secondary 2 At Watraikhingwitthaya School Samphran District
Nakhonpathom Province

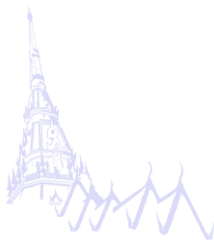
รินทร์ลภัส ศรีเลิศธนิกุล

Rinlapat Srilertthanikul

โรงเรียนวัดไร่ขิงวิทยา กระทรวงศึกษาธิการ

Watraikhingwitthaya school, Ministry of Education, Thailand

Email: rinlapatsrilertthanikul@gmail.com

Received December 19, 2024; Revised December 27, 2024; Accepted December 30, 2024

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้เชิงรุก เรื่องทวีปยุโรปในสถานการณ์ปัจจุบัน
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนวัดไร่ขิงวิทยา อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม ครั้งนี้วัตถุประสงค์
คือ 1. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ก่อนและหลัง
การจัดการเรียนรู้ด้วยการจัดการเรียนรู้เชิงรุก เป็นการวิจัยเชิงทดลอง (Experimental Research)
มีแบบแผนการวิจัยขั้นพื้นฐาน (Pre-Experimental Designs) แบบกลุ่มเดียว มีการทดสอบก่อน และหลัง
การจัดการเรียนรู้ (One Group Pretest – Posttest Design) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียน
ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/1 โรงเรียนวัดไร่ขิงวิทยา อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม จำนวน 35 คน
2. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยการจัดการเรียนรู้
เชิงรุก หลังการจัดการเรียนรู้ ผลการวิจัยพบว่า

1. ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ก่อนและหลัง
การจัดการเรียนรู้ ด้วยการจัดการเรียนรู้เชิงรุก พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังการจัดการเรียนรู้
ด้วยการจัดการเรียนรู้เชิงรุก สูงกว่าก่อนการจัดการเรียนรู้

2. ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ในภาพรวม พบว่า
นักเรียนมีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยการจัดการเรียนรู้เชิงรุก หลังการจัดการเรียนรู้เป็นรายคาบ
โดยสิ่งที่นักเรียนชื่นชอบจากการเรียน ได้แก่ สื่อการเรียนรู้และวิธีการจัดการเรียนรู้ และสิ่งที่นักเรียนไม่ชื่นชอบ

จากการเรียน ได้แก่ เวลาไม่เพียงพอในการจัดการเรียนรู้ปัญหาในการร่วมกิจกรรมกลุ่มที่ใช้วิธีการสุ่มเลขที่ และนักเรียนบางคนไม่ให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมเท่าที่ควร

คำสำคัญ: การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้; ทวีปัญยุโรปในสถานการณ์ปัจจุบัน; การเรียนรู้เชิงรุก

Abstract

The research title is on the Development of Active Learning Outcomes on the Current Situation of Europe of the Students of Secondary 2 At Watraikhingwitthaya school Samphran District Nakhonpathom Province. Now, the objectives are: 1) to compare the learning achievement of Mathayom students in the 2nd year before and after learning management with active learning management. It is an experimental research with a basic research design (Pre-Experimental Designs) in a one-group format with pre-test and post-test (One Group Pretest–Posttest Design). The used sample group in this research was Mathayom 2/1 students at Wat Rai Khing Witthaya School, Sam Phran District, Nakhon Pathom Province and there were totally 35 people and 2) to study some opinions of the students in the 2nd year within the secondary school where organized the proactive learning and After learning.

The study's results were shown that:

1. On the comparative results of the academic achievement of the high school students in the 2nd year before and after the learning arrangement. With active learning management, it was found that academic achievement after organizing learning with the active learning management higher than before the learning.

2. On the students' opinions with the learning management by using the active learning management in overall, it was found that students had opinions on the organized learning by the active learning after a learning period. The things loved to learn by the students were included as the learning technique by the media and methods. For the organized learning, some students do not love to study that is the insufficient learning time. By using the random numbering and some students who do not cooperate in an activity as they should react, the found problems that the group participation in some activities

Keywords: Development of Learning Achievement; Europe in the Present Situation; Active Learning.

บทนำ

การศึกษาจึงจะสามารถเป็นไปในทิศทางที่เป็นระบบระเบียบ ง่ายต่อการพัฒนาและนำไปสู่เป้าหมายสูงสุดของการศึกษา นั่นคือ การนำไปสู่สังคมที่มีความเข้มแข็งแข็งแกร่ง มีความเป็นเอกภาพ อันเนื่องมาจากสมาชิกของสังคมเหล่านั้น ร่วมกันสร้างประโยชน์ในถิ่นที่ตัวเองอาศัย ซึ่งการจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพมากที่สุด ย่อมเกิดจากการออกแบบหลักสูตรและออกแบบการเรียนรู้ที่เหมาะสมต่อรายวิชาและต่อนักเรียนที่มีระดับความรู้ที่แตกต่างกัน แต่สามารถจัดการเรียนรู้ให้นักเรียนทั้งหมดสามารถเรียนรู้ร่วมกันได้อย่างเหมาะสมและมีความเท่าเทียมกันตาม (กระทรวงศึกษาธิการ, 2542) ที่ระบุว่า การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่า นักเรียนทุกคนล้วนมีศักยภาพในการเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ หากได้รับการสนับสนุนและโอกาสที่เหมาะสมในการเรียนรู้และเติบโต ความสามารถในการเรียนรู้ของนักเรียนไม่ได้ถูกจำกัดอยู่ที่พื้นฐานหรือความพร้อมทางด้านสติปัญญาเท่านั้น แต่ยังรวมถึงความตั้งใจ ความพยายาม และสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ด้วยการยอมรับว่า นักเรียนทุกคนมีความสามารถนี้ จึงเป็นพื้นฐานสำคัญในการจัดการศึกษา และยังสะท้อนถึงการให้คุณค่าและความสำคัญต่อนักเรียนในฐานะหัวใจของกระบวนการเรียนรู้

กระบวนการจัดการศึกษามีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมให้นักเรียนพัฒนาตนเองตามธรรมชาติ และศักยภาพอย่างเต็มที่ การจัดการศึกษาเช่นนี้ มุ่งเน้นการพัฒนานักเรียนทุกคนซึ่งถือเป็นกำลังสำคัญของชาติ ให้เติบโตเป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลในทุกด้าน ไม่ว่าจะเป็นร่างกาย ความรู้ และคุณธรรม การปลูกฝังจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองที่ดี ทั้งในระดับประเทศและระดับโลก ย่อมส่งเสริมให้นักเรียนตระหนักถึงบทบาทของตนเองในสังคมที่หลากหลาย และดำรงชีวิตอย่างมีความรับผิดชอบต่อสังคม

การเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) เป็นแนวคิดทางการศึกษาที่เน้นการมีส่วนร่วมของผู้เรียนในกระบวนการเรียนรู้อย่างกระตือรือร้นและมีความหมาย แทนที่จะเป็นการรับฟังหรือการเรียนรู้แบบเจียบ ๆ ผู้เรียนมีบทบาทสำคัญในการตั้งคำถาม สำรวจ แก้ปัญหา และมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ที่ส่งเสริมการพัฒนาทักษะและความรู้ ทฤษฎีการเรียนรู้เชิงรุกเน้นการมีส่วนร่วมของผู้เรียนอย่างเต็มที่ในกระบวนการเรียนรู้ โดยเน้นการปฏิบัติจริง การแก้ปัญหา และการมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น แนวทางนี้ไม่เพียงช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจเนื้อหาได้ดีขึ้น แต่ยังช่วยพัฒนาทักษะที่จำเป็นต่อการดำเนินชีวิตในโลกที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ในศตวรรษที่ 21 (Bonwell, C. C., & Eison, J. A., 1991)

นอกจากนี้ การศึกษายังมีเป้าหมายในการเสริมสร้างความเข้าใจและยึดมั่นในหลักการปกครองระบอบประชาธิปไตย โดยมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ทั้งยังเน้นการพัฒนาความรู้และทักษะพื้นฐานที่จำเป็นต่อการศึกษา การประกอบอาชีพ และการเรียนรู้ตลอดชีวิต กระบวนการเหล่านี้ตั้งอยู่บนพื้นฐานของการยึดนักเรียนเป็นศูนย์กลาง โดยเชื่อมั่นว่า นักเรียนทุกคนมีความสามารถในการเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ หากได้รับการสนับสนุนที่เหมาะสมเพื่อให้มีสมรรถนะสำคัญของนักเรียนในด้านความสามารถด้านการสื่อสารการคิดการแก้ปัญหา การใช้ทักษะชีวิตและการใช้เทคโนโลยี (กระทรวงศึกษาธิการ, 2552) นักปราชญ์ในอดีตได้มีการอธิบายโต้แย้งเรื่องการเรียนรู้มาเป็นเวลานาน นับตั้งแต่อารยธรรมกรีก

มีความเจริญทางวัฒนธรรมสูงสุดเรื่อยมา จนกระทั่งศตวรรษที่ 19 และ 20 การถกเถียงในเรื่องนี้ ก็ยังไม่สิ้นสุด แต่ก็เริ่มมีแนวคิดที่ชัดเจนขึ้น ในขณะที่โลกมีความสลับซับซ้อนมากขึ้น

การศึกษาเกี่ยวกับกระบวนการเรียนรู้ของมนุษย์ก็ยังคงดำเนินต่อไป นักการศึกษาต้องนำคำว่า “การเรียนรู้” (Learning) มาให้คำจำกัดความใหม่ซ้ำแล้ว ซ้ำอีกในศตวรรษที่ 20 แนวคิดเรื่องการเรียนรู้ ที่นักศึกษานำมาอภิปรายและโต้แย้งกันมักเกี่ยวข้องกับสองกลุ่มแนวคิดใหญ่ ซึ่งได้รับอิทธิพลจากนักจิตวิทยา ได้แก่ กลุ่มทฤษฎีการเรียนรู้เชิงพฤติกรรมนิยม (Behaviorist Theory) และกลุ่มทฤษฎีการเรียนรู้เชิงพุทธิปัญญานิยม (Cognitive Learning Theory) โดยทั้งสองกลุ่มมีมุมมองต่อการเรียนรู้ที่แตกต่างกันอย่างชัดเจน

กลุ่มทฤษฎีการเรียนรู้เชิงพฤติกรรมนิยม เชื่อว่าความรู้ในโลกนี้มีอยู่มากมาย แต่สามารถถ่ายทอดมายังนักเรียนในรูปแบบที่จับต้องได้เพียงส่วนน้อยเท่านั้น ทฤษฎีนี้เน้นว่าการเรียนรู้เกิดจากการเชื่อมโยงระหว่างสิ่งเร้าและการตอบสนอง กล่าวคือ กระบวนการเรียนรู้จะเริ่มต้นเมื่อมีสิ่งเร้าภายนอกมากระตุ้น และผู้เรียนตอบสนองต่อสิ่งเร้านั้นอย่างชัดเจน นักจิตวิทยาในกลุ่มนี้ที่ได้รับการยอมรับอย่างกว้างขวาง คือ บี.เอฟ. สกินเนอร์ (Skinner, B. F., 1953) ซึ่งเน้นการเสริมแรง (Reinforcement) เพื่อกระตุ้นพฤติกรรม การเรียนรู้ในทางกลับกัน กลุ่มทฤษฎีการเรียนรู้เชิงพุทธิปัญญานิยม มีมุมมองที่ลึกซึ้งและซับซ้อนขึ้น โดยเชื่อว่าความรู้ไม่ได้เกิดจากการถ่ายทอดเพียงอย่างเดียว แต่เกิดจากปฏิสัมพันธ์ระหว่างโครงสร้างภายในของนักเรียนที่มีลักษณะเฉพาะกับสิ่งแวดล้อมทางจิตวิทยาที่พวกเขาประสบอยู่ ทฤษฎีนี้มองว่า การเรียนรู้จะเกิดขึ้นได้ ก็ต่อเมื่อนักเรียนปรับเปลี่ยนโลกภายในของตนผ่านกระบวนการคิด วิเคราะห์ และทำความเข้าใจกับสิ่งที่ตนเผชิญ นั่นหมายความว่า ผู้เรียนต้องมีบทบาทเป็นผู้สร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง โดยอาศัยการตีความ และประสบการณ์ส่วนตัว แนวคิดเรื่องการเรียนรู้ที่นักศึกษานำมาอภิปรายและโต้แย้งกันมักเกี่ยวข้องกับสองกลุ่มแนวคิดใหญ่ ซึ่งได้รับอิทธิพลจากนักจิตวิทยา ได้แก่ กลุ่มทฤษฎีการเรียนรู้เชิงพฤติกรรมนิยม (Behaviorist Theory) และกลุ่มทฤษฎีการเรียนรู้เชิงพุทธิปัญญานิยม (Cognitive Learning Theory) โดยทั้งสองกลุ่มมีมุมมองต่อการเรียนรู้ที่แตกต่างกันอย่างชัดเจน (Piaget, J., 1952)

การเรียนรู้เชิงรุกเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งในยุคที่เทคโนโลยีและข้อมูลข่าวสารเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว การเรียนรู้ที่เน้นการจดจำหรือการสอนแบบบรรยายเพียงอย่างเดียวไม่เพียงพออีกต่อไป ผู้เรียนจำเป็นต้องมีทักษะการคิดวิเคราะห์ การปรับตัว และการเรียนรู้ตลอดชีวิต การเรียนรู้เชิงรุกสามารถตอบสนองความต้องการนี้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะในสังคมที่ให้ความสำคัญกับการเรียนรู้ด้วยตนเอง และการพัฒนาทักษะที่ใช้ได้จริง (ไพศาล สุวรรณน้อย, 2558)

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษา เรื่อง การพัฒนาผลฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องทวีปยุโรปในสถานการณ์ปัจจุบัน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนวัดไร่ขิง อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม ด้วยการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ด้วยการจัดการเรียนรู้เชิงรุก
2. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยการจัดการเรียนรู้เชิงรุก หลังการจัดการเรียนรู้

การทบทวนวรรณกรรม

1. ความหมายของการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

การจัดการเรียนรู้เชิงรุก เป็นกระบวนการเรียนการสอนรูปแบบหนึ่งที่เน้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม และมีปฏิสัมพันธ์กับกิจกรรมการเรียนรู้ผ่านการปฏิบัติที่หลากหลายรูปแบบ เช่น การวิเคราะห์ การสังเคราะห์ การระดมสมอง การแลกเปลี่ยนความคิดเห็น เป็นต้น โดยกิจกรรมต้องมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนและผู้เรียนกับผู้เรียนด้วยกันด้วย โดยผู้สอนลดบทบาทในการถ่ายทอดความรู้แก่ผู้เรียนในลักษณะการบรรยายลง และเพิ่มบทบาทในการกระตุ้นให้ผู้เรียนมีความกระตือรือร้นที่เรียนรู้มากขึ้น รวมถึงการจัดเตรียมสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมในการเรียนรู้ ซึ่งได้มีนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายของการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ไว้ดังนี้ (รลิตา รักสกุล, 2557) การจัดการเรียนรู้เชิงรุก หมายถึง กระบวนการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นแนวคิดสร้างสรรค์ทางปัญญา โดยให้ความสำคัญกับกระบวนการเรียนรู้มากกว่าเนื้อหาวิชา การเรียนรู้ในลักษณะนี้มุ่งให้ผู้เรียนสามารถเชื่อมโยงความรู้หรือสร้างองค์ความรู้ขึ้นเองผ่านการลงมือปฏิบัติจริง โดยอาศัยสื่อหรือกิจกรรมการเรียนรู้ที่ออกแบบมาเพื่อกระตุ้นการมีส่วนร่วมของผู้เรียน ในกระบวนการนี้ ครูมีบทบาทเป็นผู้แนะนำ ชี้แนะแนวทาง และอำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียนสามารถเกิดการเรียนรู้ที่ลึกซึ้งและยั่งยืน กระบวนการเรียนรู้เชิงรุกยังเน้นการพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงของผู้เรียน ไม่ว่าจะเป็นการวิเคราะห์ ข้อมูล การสังเคราะห์ความรู้ใหม่ หรือการประเมินค่าจากสิ่งที่ได้รับจากกิจกรรมการเรียนรู้ ความรู้ที่เกิดขึ้นในลักษณะนี้จึงมีความหมายและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ การเรียนรู้เชิงรุกไม่ได้เพียงแค่พัฒนาความรู้ทางวิชาการ แต่ยังส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ ทักษะการแก้ปัญหาและความสามารถในการตัดสินใจ ซึ่งล้วนเป็นองค์ประกอบสำคัญสำหรับการเตรียมผู้เรียนให้พร้อมรับมือกับความท้าทายในโลกปัจจุบันและอนาคต (วุทธิศักดิ์ โภชนกุล, 2556) ได้ให้ความหมายของคำว่า การจัดการเรียนรู้เชิงรุก คือ กระบวนการในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ผู้เรียนต้องได้มีโอกาสลงมือกระทำ มากกว่าการฟังอย่างเดียว ต้องจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้การเรียนรู้โดยการอ่าน การเขียนการโต้ตอบ และการวิเคราะห์ปัญหา อีกทั้งให้ผู้เรียนได้ใช้กระบวนการคิดขั้นสูง ได้แก่ การวิเคราะห์สังเคราะห์ และประเมินค่า (วีระพันธ์ พานิชย์, 2556) ได้ให้ความหมายของคำว่า การจัดการเรียนรู้เชิงรุก คือ กระบวนการเรียนรู้โดยผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ เช่น การเขียน การอภิปรายหรือการแก้ปัญหา โดยวิธีการดังกล่าวส่งเสริมให้เกิดการวิเคราะห์ สังเคราะห์และ การประเมินผลตามเนื้อหาที่เรียน ได้ให้ความหมายของคำว่า การจัดการเรียนรู้เชิงรุก คือ การเรียนรู้ที่ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนหรือดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ในการเรียนให้เกิดการเรียนรู้ อย่างมีความหมาย เป็นวิธีการเรียนรู้ในระดับลึก การจัดการเรียนรู้เชิงรุก หมายถึง กระบวนการเรียนการสอน

ที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมอย่างแท้จริงในกิจกรรมการเรียนรู้ โดยเน้นการลงมือปฏิบัติและกระบวนการคิดเชิงลึกเกี่ยวกับสิ่งที่ได้กระทำ ผู้เรียนจะสร้างความเข้าใจในเนื้อหาสาระและค้นหาความหมายด้วยตนเอง โดยเชื่อมโยงกับประสบการณ์เดิมที่มีอยู่ บูรณาการความรู้ใหม่เข้ากับความรู้เก่า และพัฒนาความคิดต่อยอด จนเกิดเป็นแนวคิดเฉพาะตัวที่มีความหมายกระบวนการเรียนรู้นี้แตกต่างจากการเรียนรู้แบบผิวเผิน ซึ่งมักเน้นการรับข้อมูลและจดจำเนื้อหาเท่านั้น ผู้เรียนในรูปแบบเชิงรุกจะเป็นผู้เรียนที่เรียนรู้วิธีการเรียนรู้ด้วยตัวเอง มีความกระตือรือร้น และพัฒนาทักษะที่สำคัญ เช่น การวิเคราะห์ การสังเคราะห์ และการประเมินข้อมูลอย่างเป็นระบบ สิ่งนี้ช่วยให้ผู้เรียนสามารถคัดเลือกและประมวลผลข้อมูลได้อย่างมีประสิทธิภาพ พร้อมทั้งนำความรู้นั้นไปใช้ในสถานการณ์ที่หลากหลายจากมุมมองดังกล่าว นักวิจัยได้สรุปความหมายของการจัดการเรียนรู้เชิงรุกว่า เป็นกระบวนการที่เน้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมอย่างจริงจังในกิจกรรมการเรียนรู้ผ่านการลงมือปฏิบัติในลักษณะที่ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ การแก้ปัญหา และการสร้างองค์ความรู้ของตนเอง โดยมีแนวทางการเรียนรู้ที่หลากหลายและยืดหยุ่น เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในกระบวนการเรียนรู้ของตนเอง

2. ลักษณะสำคัญของการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

1. เป็นการเรียนการสอนที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้สูงสุด
2. ผู้เรียนเรียนรู้ความรับผิดชอบร่วมกัน การมีวินัยในการทำงาน การแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบ
3. เป็นกระบวนการสร้างสถานการณ์ให้ผู้เรียนอ่าน ฟัง คิดอย่างลุ่มลึก ผู้เรียนจะเป็นผู้จัดระบบการเรียนรู้ด้วยตนเอง
4. เปิดโอกาสให้ผู้เรียนบูรณาการข้อมูลข่าวสารหรือสารสนเทศ และหลักการความคิดรวบยอด
5. ผู้สอนจะเป็นผู้อำนวยการความสะดวกในการจัดการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนเป็นผู้ปฏิบัติด้วยตนเอง
6. ความรู้เกิดจากประสบการณ์ (กมลวรรณ สุภากุล, 2562)

3. ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

จากลักษณะสำคัญของการจัดการเรียนรู้เชิงรุก จะเห็นได้ว่ามีลักษณะสำคัญที่เป็นจุดเน้นอยู่หลายประการที่สามารถนำไปสู่การออกแบบกิจกรรมตามขั้นตอนของการจัดการเรียนรู้เชิงรุก เช่น เป็นการจัดการเรียนรู้ที่เน้นให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในกระบวนการการเรียนรู้ เน้นให้ผู้เรียนสามารถสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง หรือเน้นให้ผู้เรียนได้ใช้ทักษะการคิดขั้นสูงทั้งนี้ ซึ่งสอดคล้องกับขั้นตอนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ที่นักวิชาการหลายท่านได้ เสนอขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ในรูปแบบต่าง ๆ ดังนี้

ขั้นที่ 1 ขั้นปฐมนิเทศและสร้างความสนใจ (Orientation and Motivation) ในขั้นนี้เป็นการพิจารณางานจุดมุ่งหมายและการวางแผน ความเข้าใจแจ่มแจ้งในสิ่งที่จะทำ จะช่วยไม่ให้ผู้เรียนต้องเสียเวลาโดยเปล่าประโยชน์

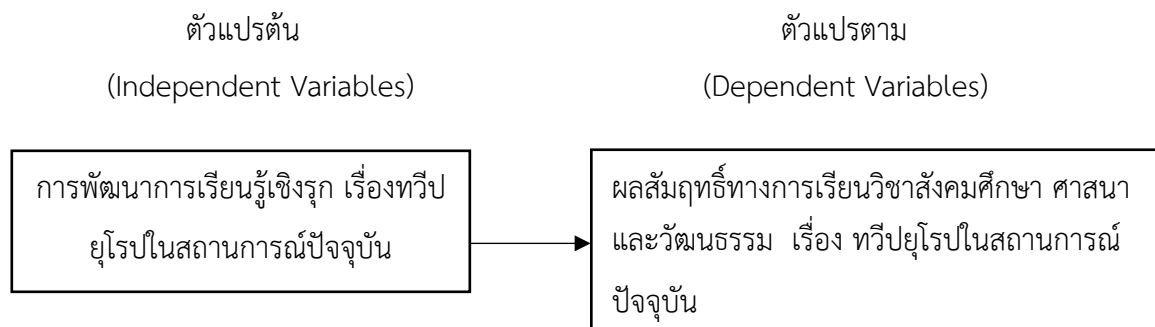
ขั้นที่ 2 ขั้นปฏิบัติการ (Work Period) ผู้เรียนทุกคนอาจทำงานปัญหาเดียวกันหรือคนละปัญหาได้ ในช่วงนี้เป็นการทำงานภายใต้การนิเทศ ความแตกต่างระหว่างบุคคลเป็นสิ่งที่ต้องนำมาพิจารณาในการมอบหมายงาน หรือในการทำงาน

ขั้นที่ 3 ขั้นสรุปกิจกรรม (Culminating Activities) อาจเป็นการอภิปราย การรายงาน การจัดนิทรรศการผลงานและอภิปราย เพื่อเป็นการแลกเปลี่ยนประสบการณ์หรือการค้นพบของผู้เรียน (กาญจนา เกียรติประวัติ, 2554)

จากกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ที่นักวิชาการได้เสนอไว้ สรุปได้ว่า ผู้สอนที่จะนำรูปแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ควรที่จะเลือกกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก บางกิจกรรมหรือหลายกิจกรรม และนำไปใช้ควบคู่กันเพื่อช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้อย่างเต็มที่ เต็มตามศักยภาพ อีกทั้งยังเป็นการกระตุ้นทักษะกระบวนการต่างๆ ของผู้เรียนให้สามารถเรียนรู้ในเนื้อหาวิชาได้อย่างถ่องแท้ และช่วยทำให้เกิดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามหลักสูตร

กรอบแนวคิดการวิจัย

ในการวิจัย เรื่อง การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้เชิงรุก เรื่องทวีปยุโรปในสถานการณ์ปัจจุบัน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนวัดไร่ขิงวิทยา อำเภอสามปราชญ์ จังหวัดนครปฐม ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าแนวคิดหลักการ ผลการวิจัยที่เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เชิงรุกเพื่อนำมาเป็นกรอบแนวคิดการวิจัย ดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

1. รูปแบบการวิจัย

รูปแบบการวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยครั้งนี้เป็นวิจัยเชิงทดลอง (Experimental Research) โดยมีแบบแผนการวิจัยขั้นพื้นฐาน (Pre-Experimental Designs) แบบกลุ่มเดียวสอบก่อนและสอบหลัง (One-Group Pretest-Posttest Designs) ดังนี้

	T ₁	X	T ₂
T ₁	แทน	ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ก่อนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก	
X	แทน	การจัดการเรียนรู้เชิงรุก	
T ₂	แทน	ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 หลังการจัดการเรียนรู้เชิงรุก	

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการดำเนินวิจัยในครั้งนี้เป็นการสุ่มแบบการสุ่มอย่างง่าย (Simple Sampling) โดยมีประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ดังนี้

1) ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนวัดไร่ขิงวิทยา อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2566 ทั้งหมดจำนวน 152 คน 4 ห้อง

2) กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/1 โรงเรียนวัดไร่ขิงวิทยา อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม จำนวน 35 คน ได้มาโดยการเลือกกลุ่มตัวอย่างการสุ่มอย่างง่าย (Simple Sampling)

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย

1. แผนการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาการเรียนรู้ โดยการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

2. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

3. แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีต่อการจัดการเรียนรู้เชิงรุก การสร้างและพัฒนาคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดรายละเอียดวิธีการและขั้นตอนในการสร้างและพัฒนาคุณภาพของเครื่องมือ ดังนี้

1. แผนการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาการเรียนรู้ โดยการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีขั้นตอนในการสร้าง ดังนี้

1.1. ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม รายวิชาสังคมศึกษา และหลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนวัดไร่ขิงวิทยา ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

1.2 ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

1.3 วิเคราะห์และกำหนดขอบข่ายเนื้อหาที่นำมาใช้ในการสร้างแผนการจัดการเรียนรู้

1.4 สร้างแผนการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาการเรียนรู้ โดยการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยมีองค์ประกอบดังนี้ สาระสำคัญ มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด จุดประสงค์การเรียนรู้ สาระการเรียนรู้ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน กิจกรรมการเรียนรู้ ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้ ขั้นที่ 1 ขั้นโน้มน้าวความสนใจ ขั้นที่ 2 ขั้นปฏิบัติการเรียนรู้เชิงรุก ขั้นที่ 3 ขั้นสรุปบทเรียน การวัดและประเมินผล และสื่อ/แหล่งการเรียนรู้

1.5 นำแผนการจัดการเรียนรู้ เสนอต่ออาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและให้คำแนะนำ แล้วนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญทางด้านกรวัดและประเมินผล ด้านเนื้อหาวิชา สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สาระภูมิศาสตร์ ด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุก และด้านการวัด

และการประเมินผล จำนวน 3 คน ตรวจสอบความถูกต้องของแผนการจัดการเรียนรู้ในด้านสาระสำคัญ จุดประสงค์การเรียนรู้ สาระการเรียนรู้ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน กิจกรรมการเรียนรู้ การวัด และการประเมินผล เกณฑ์การให้คะแนน และสื่อการเรียนรู้ของแผนการจัดการเรียนรู้ แล้ววิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้องของเครื่องมือ (Index of Item Objective Congruence: IOC) ถ้าค่า IOC มีค่ามากกว่าหรือเท่ากับ 0.50

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการดำเนินการทดลอง และการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการทดลองตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ผู้วิจัยดำเนินการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียน (Pre-test) ด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ก่อนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นกับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนวัดไร่ขิงวิทยา อำเภอสามปราชญ์ จังหวัดนครปฐม กรุงเทพมหานคร
2. ผู้วิจัยดำเนินการจัดการเรียนรู้โดยการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2566 โดยมีขั้นตอนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก
3. ผู้วิจัยให้นักเรียนทำแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้เชิงรุก หลังการจัดการเรียนรู้ทุกคาบเรียน เพื่อนำผลที่ได้ไปพัฒนาการจัดการเรียนรู้ครั้งต่อไป
4. ผู้วิจัยดำเนินการทดสอบหลังเรียน (Post-test) ด้วยแบบทดสอบหลังการจัดการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ซึ่งเป็นข้อสอบฉบับเดียวกับข้อสอบที่ทำการทดสอบก่อนเรียน
5. นำคะแนนที่ได้จากแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเชิงรุก มาวิเคราะห์ข้อมูล

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าสถิติค่าเฉลี่ย $\bar{x}$ และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ในการทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยของคะแนนผลสัมฤทธิ์ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างก่อน และหลังการทดสอบ โดยใช้สถิติทดสอบ (t – test distribution)

ผลการวิจัย

1. ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ด้วยการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

ผู้วิจัยนำเสนอผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ ด้วยการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้จากคะแนนการทำแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ ด้วยการจัดการเรียนรู้เชิงรุก เรื่องทวีปยุโรปในสถานการณ์ปัจจุบัน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ผลปรากฏดังตารางที่ 1

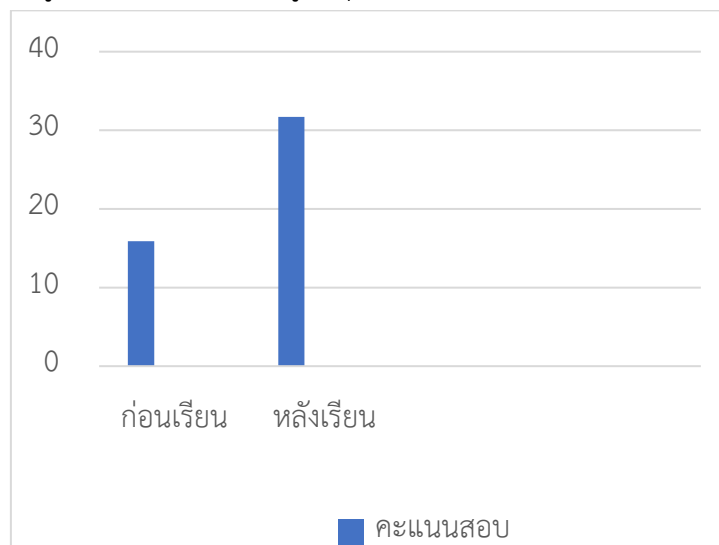
ตารางที่ 1 การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ ด้วยการจัดการเรียนรู้เชิงรุก เรื่องทวีปยุโรปในสถานการณ์ปัจจุบัน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

การทดสอบ	N	คะแนนเต็ม	$\bar{x}$	S.D.	t -test
ก่อนจัดการเรียนรู้	35	40	15.89	3.10	39.79*
หลังการจัดการเรียนรู้	35	40	31.69	2.82	

* มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 1 พบว่า ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ ด้วยการจัดการเรียนรู้เชิงรุก แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งยอมรับสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 1 โดยผลสัมฤทธิ์หลังการจัดการเรียนรู้ ด้วยการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ($\bar{x} = 31.69$, S.D. = 2.82) สูงกว่าผลสัมฤทธิ์ก่อนการจัดการเรียนรู้ ด้วยการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ($\bar{x} = 15.89$, S.D. = 3.10) ซึ่งยอมรับสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 1 ที่ตั้งไว้ คือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 หลังการจัดการเรียนรู้ ด้วยการจัดการเรียนรู้เชิงรุก สูงกว่าก่อนการจัดการเรียนรู้

ตารางที่ 2 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ ด้วยการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

จากตารางที่ 2 พบว่า ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ ด้วยการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

2. ผลการศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

ผู้วิจัยได้ศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยการจัดการเรียนรู้เชิงรุก หลังการจัดการเรียนรู้เป็นรายคาบ ในชั้นที่ 3 ขึ้นปรับปรุง ของการจัดการเรียนรู้ ด้วยการจัดการเรียนรู้เชิงรุก เพื่อนำผลที่ได้มาใช้ในการปรับปรุงการจัดการเรียนรู้ในคาบต่อไป โดยทำการศึกษาในคาบเรียนที่ 1-9 ซึ่งการศึกษาค้นคว้าความคิดเห็นในครั้งนี้ ผู้วิจัยศึกษาและประเมินผลจากการใช้ข้อมูลโพสต์อิท รูป like เพื่อบอกสิ่งที่นักเรียนชื่นชอบจากการเรียนและโพสต์อิท รูป Dislike เพื่อบอกสิ่งที่นักเรียนไม่ชื่นชอบจากการเรียน และในแต่ละคาบเรียน ผู้วิจัยได้ใช้วิธีสุ่มเลขที่เพื่อให้นักเรียนได้เขียนโพสต์อิท รูป like โพสต์อิท รูป Dislike แบบละ 5 คน เพื่อให้นักเรียนทุกคนได้มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยการจัดการเรียนรู้เชิงรุก จากการศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ ด้วยการจัดการเรียนรู้เชิงรุก หลังการจัดการเรียนรู้เป็นรายคาบ พบว่า สิ่งที่นักเรียนชื่นชอบจากการเรียน ได้แก่ สื่อการเรียนรู้ วิธีการจัดการเรียนรู้ และบรรยากาศการจัดการเรียนรู้ ส่วนสิ่งที่นักเรียนไม่ชื่นชอบจากการเรียน ได้แก่ เวลาไม่เพียงพอในการจัดการเรียนรู้ ปัญหาในการร่วมกิจกรรมกลุ่มที่ใช้วิธีจัดกลุ่มกันเอง และนักเรียนบางคนไม่ให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมเท่าที่ควรโดยจำแนกเป็นประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

ประเด็นที่ 1 สิ่งที่นักเรียนชื่นชอบจากการจัดการเรียนรู้ด้วยการจัดการเรียนรู้เชิงรุก พบว่า สื่อการเรียนรู้ และวิธีการจัดการเรียนรู้ สิ่งที่นักเรียนชื่นชอบจากการเรียนรู้เชิงรุกมักเกี่ยวข้องกับ ความหลากหลายและความทันสมัยของ สื่อการเรียนรู้ รวมถึง วิธีการสอนที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วม การใช้สื่อที่สร้างแรงจูงใจและเชื่อมโยงกับชีวิตจริงร่วมกับกระบวนการเรียนรู้ที่กระตุ้นการคิดและการลงมือทำ ช่วยสร้างประสบการณ์การเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพและความสนุกสนานไปพร้อมกัน

ประเด็นที่ 2 สิ่งที่นักเรียนไม่ชื่นชอบจากการจัดการเรียนรู้ด้วยการจัดการเรียนรู้เชิงรุก พบว่า เวลาไม่เพียงพอในการจัดการเรียนรู้ ปัญหาในการร่วมกิจกรรมกลุ่มที่ใช้วิธีการสุ่มเลขที่และนักเรียนบางคนไม่ให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมเท่าที่ควร

แม้ว่าการจัดการเรียนรู้เชิงรุกจะมีประโยชน์ในการส่งเสริมการเรียนรู้และพัฒนาทักษะที่จำเป็นสำหรับผู้เรียน แต่ก็มีข้อจำกัดและปัญหาบางประการที่ส่งผลให้นักเรียนบางส่วนไม่ชื่นชอบการเรียนรู้ในรูปแบบนี้ โดยสาเหตุหลักที่พบได้บ่อย ได้แก่ เวลาไม่เพียงพอในการจัดการเรียนรู้, ปัญหาในการร่วมกิจกรรมกลุ่มที่สุ่มเลขที่, และ นักเรียนบางคนไม่ให้ความร่วมมือในกิจกรรม

แม้ว่าการจัดการเรียนรู้เชิงรุกจะมีข้อดีมากมาย แต่ก็มีความท้าทายที่ต้องแก้ไขเพื่อให้เกิดผลลัพธ์ที่ดีที่สุด ครูผู้สอนควรให้ความสำคัญกับการวางแผนกิจกรรมอย่างเหมาะสม การบริหารเวลาอย่างมีประสิทธิภาพ และการจัดการปัญหาในกลุ่มเรียนเพื่อส่งเสริมความร่วมมือและประสบการณ์การเรียนรู้ที่ดีสำหรับนักเรียนทุกคน

องค์ความรู้ใหม่

จากการวิจัยนี้ เรื่อง การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้เชิงรุก เรื่องทวีปยุโรปในสถานการณ์ปัจจุบัน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนวัดไร่ขิงวิทยา อำเภอสามพราณ จังหวัดนครปฐม ผู้วิจัยสามารถนำมาสังเคราะห์องค์ความรู้ได้ดังนี้

1. องค์ความรู้เกี่ยวกับการเรียนรู้เชิงรุก

การคิดวิเคราะห์ (Analytical Thinking) นักเรียนได้ฝึกวิเคราะห์สถานการณ์ในยุโรป เช่น การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ผลกระทบจาก Brexit หรือการบริหารจัดการผู้อพยพ

การสื่อสาร (Communication) นักเรียนฝึกนำเสนอความคิดเห็นและแลกเปลี่ยนข้อมูลกับเพื่อนร่วมชั้น เช่น การจัดอภิปรายหรือจำลองสถานการณ์ในยุโรป

การทำงานเป็นทีม (Collaboration) ใช้กิจกรรมที่ต้องการความร่วมมือ เช่น การจัดทำแผนที่สรุปสถานการณ์หรือวิเคราะห์ประเด็นสำคัญร่วมกัน

กระบวนการจัดการเรียนรู้ ใช้กิจกรรมที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของนักเรียน เช่น การอภิปรายกลุ่มย่อย การตั้งคำถาม การค้นคว้าข้อมูลเชิงลึก และการแก้ปัญหา (Problem-Solving) ที่เกี่ยวข้องกับทวีปยุโรปในปัจจุบัน

เครื่องมือสนับสนุน ใช้สื่อและเทคโนโลยี เช่น วิดีโอ สไลด์ภาพ และฐานข้อมูลออนไลน์ เพื่อให้ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับประเด็นต่าง ๆ เช่น เศรษฐกิจ การเมือง วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อมในยุโรป

อภิปรายผลการวิจัย

จากการวิจัย เรื่อง การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องทวีปยุโรปในสถานการณ์ปัจจุบัน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนวัดไร่ขิงวิทยา อำเภอสามพราณ จังหวัดนครปฐม ด้วยการจัดการเรียนรู้เชิงรุก สามารถนำมาอภิปรายผลได้ ดังนี้

1. จากการวิจัย พบว่า ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ด้วยการจัดการเรียนรู้เชิงรุก แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งยอมรับสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 1 ที่ตั้งไว้ คือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 หลังการจัดการเรียนรู้ด้วยการจัดการเรียนรู้เชิงรุก สูงกว่าก่อนการจัดการเรียนรู้ ทั้งนี้เป็นเพราะการจัดการเรียนรู้ด้วยการจัดการเรียนรู้เชิงรุก เป็นการจัดการเรียนรู้ที่เน้นให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้มากที่สุด มีความท้าทายในการเรียนและสร้างแรงจูงใจในการเรียนรู้ ส่งผลให้นักเรียนเกิดความกระตือรือร้นในการเรียนรู้ผ่านกิจกรรมและสื่อการสอนรูปแบบต่าง ๆ ซึ่งในกระบวนการจัดการเรียนรู้นั้น ครูจะเป็นผู้ชี้แนะจัดสถานการณ์ อำนวยความสะดวก รวมไปถึงคอยกระตุ้นความคิดของนักเรียน และเมื่อนักเรียนสามารถลงมือเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง จึงส่งผลให้นักเรียนสามารถสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง ซึ่งสามารถส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนสูงกว่าก่อนการจัดการเรียนรู้ ผลการวิจัยนี้ สอดคล้องกับแนวคิดของการจัดการเรียนรู้ด้วยการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของสภาพร พุทธิภูมิ (2560) ที่ว่า การเรียนรู้ที่นักเรียนมีส่วนร่วมในการเรียนหรือดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ในการเรียน ทำให้เกิดการเรียนรู้ที่มีความหมาย

เป็นวิธีการเรียนรู้ในระดับลึก นักเรียนจะสร้างความเข้าใจ และค้นหาความหมายของเนื้อหาสาระ โดยเชื่อมโยงกับประสบการณ์เดิมที่มีอยู่ และสอดคล้องกับผลงานวิจัยของปฏิวดี พุทธะศักดิ์เมธี (2556) ที่ได้ทำการวิจัย เรื่อง การเรียนรู้เชิงรุก ที่นักเรียน สร้างความรู้ด้วยตนเองเพื่อพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ : กรณีศึกษา โรงเรียนบ้านวังท่าดี สำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 เพื่อศึกษาสภาพการจัดการเรียนรู้เชิงรุกที่นักเรียนสร้างความรู้ด้วยตนเองเพื่อพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ ศึกษาทดลองการเรียนรู้เชิงรุกที่นักเรียนสร้างความรู้ด้วยตนเองเพื่อพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ และประเมินประสิทธิผลการเรียนรู้เชิงรุกที่นักเรียนสร้างความรู้ด้วยตนเองเพื่อพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ ผลการวิจัย พบว่า คะแนนเฉลี่ยด้านความรู้ของนักเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 และสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ รสिता รักสกุล (2557) ที่ได้ทำการวิจัย เรื่อง สัมฤทธิ์ผลของการจัดการเรียนการสอน แบบบูรณาการโดยใช้ Active Learning ผลการวิจัย พบว่า ผลการเปรียบเทียบสัมฤทธิ์ผลของนักเรียนด้วยวิธีการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการโดยใช้ Active Learning หลังการจัดการเรียนการสอนมีสัมฤทธิ์ผลสูงกว่าก่อนการจัดการเรียนการสอนอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ .05

2. ผลการศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยการจัดการเรียนรู้เชิงรุก หลังการจัดการเรียนรู้ ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาหลังการจัดการเรียนรู้รายคาบ ตั้งแต่คาบเรียนที่ 1-9 ในชั้นที่ 3 ของการจัดการเรียนรู้ คือ ชั้นปรับปรุง เพื่อนำผลที่ได้จากความคิดเห็นของนักเรียนไปใช้ในการปรับปรุง แก้ไขและพัฒนาการจัดการเรียนรู้ในคาบต่อไป ซึ่งผลการศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยการจัดการเรียนรู้เชิงรุก หลังการจัดการเรียนรู้ในภาพรวม พบว่า สิ่งที่นักเรียนชื่นชอบจากการเรียน ได้แก่ สื่อการเรียนรู้ วิธีการจัดการเรียนรู้ และบรรยากาศในการจัดการเรียนรู้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของปฏิวดี พุทธะศักดิ์เมธี (2556) ได้ทำการวิจัย เรื่อง การเรียนรู้เชิงรุกที่ให้นักเรียนสร้างความรู้ด้วยตนเองเพื่อพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ : กรณีศึกษา โรงเรียนบ้านวังท่าดี สำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 พบว่า คะแนนเฉลี่ยความพึงพอใจของนักเรียนอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.61$, $\sigma = 0.32$) ส่วนสิ่งที่นักเรียนไม่ชื่นชอบจากการเรียน ได้แก่ เวลาไม่เพียงพอในการจัดการเรียนรู้ ปัญหาในการร่วมกิจกรรมกลุ่มที่ใช้วิธีการสุ่มเลขที่และนักเรียนบางคนไม่ให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมเท่าที่ควร ซึ่งผลจากการศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยการจัดการเรียนรู้เชิงรุก หลังการจัดการเรียนรู้เป็นรายคาบ ผู้วิจัยได้นำความคิดเห็นเหล่านั้นไปใช้ในการปรับปรุงรูปแบบการจัดการเรียนรู้ในครั้งถัดไปเช่น ปัญหาเวลาไม่เพียงพอในการจัดการเรียนรู้ ผู้วิจัยได้ทำการปรับกิจกรรมการเรียนรู้ให้มีความกระชับมากขึ้น เพิ่มสื่อการสอนเพื่ออำนวยความสะดวกให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ง่ายขึ้น ปัญหาในการร่วมกิจกรรมกลุ่มที่ใช้วิธีจัดกลุ่มกันเอง ผู้วิจัยได้ทำการจัดกลุ่มไว้ล่วงหน้า เพื่อความสะดวกในการจัดกิจกรรมและลดปัญหาการจัดกลุ่มกันเองของนักเรียนและปัญหานักเรียนบางคนไม่ให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมเท่าที่ควร ผู้วิจัยได้ทำการปรับกิจกรรมโดยให้นักเรียนทุกคนมีส่วนร่วมในกิจกรรมให้ได้มากที่สุดและมีความเท่าเทียมกัน เช่น สลับกันตอบ - ถามคำถามหรือเสนอความคิดเห็น โดยไม่ให้ซ้ำกับนักเรียนคนที่ตอบไปแล้ว และให้นักเรียนแบ่งบทบาทหน้าที่

ในกลุ่มให้ชัดเจน เพื่อลดปัญหาการผลักภาระงานให้สมาชิกกลุ่ม ซึ่งการศึกษาความคิดเห็นของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยการจัดการเรียนรู้เชิงรุก หลังการจัดการเรียนรู้

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเพื่อการนำการวิจัยไปใช้

เพื่อให้สามารถนำการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องทวีปยุโรปในสถานการณ์ปัจจุบัน
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนวัดไร่ขิงวิทยา อำเภอสสามพราน จังหวัดนครปฐม ด้วยการจัดการ
เรียนรู้เชิงรุก ไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะบางประการ ดังนี้

1. ครูควรพัฒนากิจกรรมที่สอดคล้องกับความสนใจและศักยภาพของนักเรียน
2. จัดให้มีการประเมินผลการเรียนรู้ทั้งด้านความรู้ ทักษะ และเจตคติ
3. ใช้เทคโนโลยีและทรัพยากรที่ทันสมัยเพื่อสร้างประสบการณ์การเรียนรู้ที่ดียิ่งขึ้น

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะสำหรับผู้สนใจในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ โดยการจัดการเรียนรู้
ด้วยการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ต่อไป โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1. ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ด้วยการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โดยปรับเปลี่ยน
ให้มีการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ที่สูงขึ้น
2. ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ด้วยการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ร่วมกับการจัดการ
เรียนรู้แนวคิดหรือเทคนิคการสอนรูปแบบต่าง ๆ เพื่อการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้

เอกสารอ้างอิง

- กมลวรรณ สุภากุล. *การจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Active Learning*. สืบค้นเมื่อ 13 มกราคม 2566, จาก
https://docs.google.com/document/d/1_N2_1_wmCvRxCgTUKw7_TNpqlHV4_XCT8_WrEWfk4tfElEl/edit
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2552). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. พิมพ์ครั้งที่ 3.
กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- _____. (2542). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม 2545*
การจัดการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- กาญจนา เกียรติประวัติ. (2554). *นวัตกรรมทางการศึกษา*. กรุงเทพฯ: ภาควิชาหลักสูตรและการสอน
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- ปฎิวัติ พุทธศักดิ์เมธี. (2556). *การเรียนรู้เชิงรุกที่ให้ผู้เรียน สร้างความรู้ด้วยตนเองเพื่อพัฒนาทักษะการคิด*
วิเคราะห์ : กรณีศึกษา. โรงเรียนบ้านวังท่าดี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์
เขต 3. วารสารพัฒนาการเรียนการสอน. มหาวิทยาลัยรังสิต.
- ไพศาล สุวรรณน้อย. (2558). *วิธีการจัดการเรียนรู้*. ขอนแก่น: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

- รสิตา รักสกุล. (2557). สัมฤทธิ์ผลของการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ โดยใช้ Active Learning (วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขาวิชาคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศ). คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมและเทคโนโลยีมหาวิทยาลัย: เทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี.
- วีระพันธ์ พานิชย์. (2556). *เทคนิคการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning)*. เอกสารประกอบการเรียนรู้ วิชานวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา. คณะศึกษาศาสตร์: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- วุฒิศักดิ์ โกชนกุล. (2556). *พหุวัฒนธรรมศึกษา*. สืบค้นเมื่อ 13 มกราคม 2556, จาก <http://www.pochanukul.com>.
- สถาพร พงษ์พิบูล. (2560). *การจัดการเรียนการสอนแบบ Active Learning*. เอกสารประกอบการเรียนรู้ คณะเทคโนโลยีการเกษตร: มหาวิทยาลัยบูรพา วิทยาเขตสระแก้ว.
- Bonwell, C. C., & Eison, J. A. (1991). *Active Learning: Creating Excitement in the Classroom*. Washington, DC: The George Washington University.
- Piaget, J. (1952). *The Origins of Intelligence in Children*. New York: International Universities Press.
- Skinner, B. F. (1953). *Science and Human Behavior*. New York: Macmillan.